

Datum 13 december 2019

Onderwerp: consultatiereactie Wetsvoorstel regulering Sekswerk

Hooggeachte mevrouw Broekers-Knol en hooggeachte heer Grapperhaus,

Middels deze bijdrage geven wij een reactie op het onlangs gepubliceerde Wetsvoorstel regulering sekswerk. Aangezien onze organisatie prostitutiemaatschappelijk werk biedt, alsmede een uitstapprogramma voor sekswerkers en (seksuele) weerbaarheidstraining voor jongeren, richten wij ons vooral op die onderdelen die de sekswerkers zelf betreft.

In ons werk komen wij in aanraking met een grote diversiteit aan sekswerkers, variërend van personen die dit weloverwogen gekozen hebben en zelfredzaam zijn in dit werk, tot zeer kwetsbare slachtoffers van seksuele uitbuiting. In onze ervaring kunnen hun situaties en behoeftes er zeer uiteenlopend uitzien. Het feit dat de wet voor hen allen bedoeld is, maakt het op voorhand complex omdat de implicaties voor hen enorm kunnen verschillen. Eenzelfde maatregel kan de positie van sommigen van hen versterken, en tegelijkertijd die van anderen verzwakken. Naar onze mening zou beleid van de overheid echter ten minste de positie van de meest kwetsbare personen in de samenleving moeten beschermen. Wij houden ook onze ervaringen in het werken met meer kwetsbare sekswerkers voor ogen in het verwoorden van onze reactie, temeer omdat juist zij – onder meer door factoren van taal en cultuur - in een consultatie zoals deze niet of nauwelijks participeren en vaak minder herkenbaar naar voren komen in de inbreng van sekswerkersorganisaties.

Hieronder reageren wij op een aantal hoofdlijnen uit de wet. De bijlage bevat een aantal meer gedetailleerde vragen van zaken die ons nog onduidelijk zijn.

Een zeer positief punt van het wetsvoorstel is dat het voorziet in uniformiteit van regelgeving in heel Nederland. Dat geeft veel duidelijkheid voor alle mogelijke betrokkenen.

De voorwaarden om sekswerk te mogen doen namelijk:

- Er wordt alleen gewerkt door mannen en vrouwen van tenminste 21 jaar
- Ze worden niet gedwongen tot dit werk
- Ze kunnen zich goed redden in dat bestaan
- Ze zijn zich bewust van de risico's van dit werk

bieden mogelijkheden om systematisch op signalen van uitbuiting te screenen en mogelijk meer dan voorheen te voorkomen. Positief aan de wet is onze visie de intentie om de positie van sekswerkers te versterken om misstanden te voorkomen, onder meer door bij het aanvragen van een vergunning de zelfredzaamheid van de sekswerker vast te stellen.

Wij hebben begrip voor de vrees dat door de registratieplicht het stigma van de sekswerkers wordt bevestigd, en zijn daarom positief over de mogelijkheid om zich in een aantal daarvoor aangewezen steden te registreren, zodat de registratie in de eigen woonplaats niet noodzakelijk is en herkenning wordt voorkomen. De prostitutievergunning is niet locatie gebonden.

Waarborgen voor de privacy voor de sekswerkers zijn daarbij dan wel van het aller grootste belang, zoals de verplichte geheimhouding, het hit/no hit-systeem en het feit dat elke raadpleging van of toevoeging aan het register wordt gelogd, alsmede optimale ICT veiligheid. Dit naast het feit dat de gegevens in het systeem niet openbaar zijn en niet worden gekoppeld aan andere systemen zoals van de Belastingdienst of de Kamer van Koophandel.

Nog niet alle randvoorwaarden (van / en) het proces van vergunningsaanvragen zijn geheel helder. Wij vinden een positief punt dat het een kans is om a) een risico-inschatting te maken met betrekking tot mogelijke onzelfstandigheid / uitbuiting en b) om de sekswerker ook op de mogelijkheden van zorg en dienstverlening te wijzen. Mogelijk kan een e-learning met informatie over allerhande zaken, zoals seksuele en mentale gezondheid, SOA-preventie, belastingzaken, weerbaarheid, beschikbare voorzieningen etc van toegevoegde waarde zijn. Zo kan tegelijkertijd een belangrijke basis aan informatie worden meegegeven aan de sekswerker en het kan bijdragen aan de inschatting of deze voldoende kennis en inzicht heeft om het werk op een veilige, zelfstandige manier te kunnen doen. Een evaluatiegesprek, bijvoorbeeld (twee-)jaarlijks, lijkt ons weliswaar tijdsintensief maar toch ook nuttig omdat onze ervaring is dat er in de loop van de tijd dingen veranderen en ook risicofactoren en kwetsbaarheid alsnog kan ontstaan, zoals door de financiële of relationele situatie.

Over een aantal punten in de wet maken wij ons zorgen. In artikel 5.2 staat 'Nederland wil het niveau van bescherming van de menselijke waardigheid verzekeren door de prostitutie te reguleren waar andere lidstaten er bijvoorbeeld voor kiezen het te verbieden. De maatregelen die met die wetsvoorstel worden voorgesteld, gaan dan ook niet verder dan noodzakelijk om dit doel te bereiken.' De regulering betreft dus zowel de vergunde als de niet-vergunde sector, en handhaving.

Onze zorg betreft in de eerste plaats degenen die niet in aanmerking komen voor een vergunning, bijvoorbeeld op basis van hun verblijfsstatus. Wij vrezen dat zij nog verder dan nu uit het zicht van overheid en zorg zullen verdwijnen en daarmee nog kwetsbaarder in situaties met bijvoorbeeld agressieve klanten of mensenhandelaren. Hoewel de wet beoogt te voorkomen dat mensen in kwetsbare situatie sekswerk gaan doen, kan zij hierdoor de kwetsbare doelgroep extra kwetsbaar maken. Het is onze ervaring dat veel van hen namelijk deze keuze maken omdat het de enige wijze is om in hun (basis-)levensonderhoud en die van familieleden te voorzien.

Hetzelfde kan gelden voor sekswerkers die mogelijk wel in aanmerking komen voor een vergunning maar er voor kiezen om deze niet aan te vragen.

Wij vinden het daarom van belang dat, alvorens een sanctie op te leggen, zorgvuldig wordt nagegaan wat de reden is dat een vrouw zich niet registreert. Wat haar daarin hindert en wat er nodig is om dit wel mogelijk te maken bijvoorbeeld door een hulpaanbod, bijvoorbeeld een cursus of iets dergelijks.

Wij maken ons grote zorgen over de voorstelde €20.000 boete. Juist voor de groep voor wie registratie geen optie is, omdat ze niet aan de gestelde eisen kan voldoen. Veel van hen zitten in een situatie van armoede, schulden, het verlies van een baan. Daarnaast zijn veel van ook verantwoordelijk voor kinderen, ouders of andere familieleden. Een boete van €20.000 lijkt ons voorbij te gaan aan al deze factoren en we dringen dan ook aan op heroverweging van deze vorm van handhaving. Al met al komt naar onze mening de last van de wrs naar verhouding zwaar op de schouders van de sekswerkers; veel meer dan bij de klanten / gebruikers van hun diensten.

In plaats van, of naast sancties voor niet-registreren, zou gezocht kunnen worden naar manieren om het wel-registreren te belonen. Hier kan een actieve houding van de overheid richting banken en verzekeringsmaatschappijen mogelijk leiden tot (meer, normale) faciliteiten voor sekswerkers; hen gelijke plichten en rechten toe te kennen als aan ieder ander en hen verminderen van stigmatisering en criminalisering.

Een laatste kanttekening bij artikel 5 lid 2, betreft de overschrijding van de wettelijke beslistermijn. Bij uitzondering wordt de positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen bij een prostitutievergunningsaanvraag niet van toepassing verklaard. Het is belangrijk om hierbij een procedurele route vast te stellen, mocht de termijnbeslissing van twee weken na de aanvraag niet gehaald worden om zo het recht van de aanvrager op een snelle beslissing te waarborgen.

Tenslotte

Wij verzoeken u met bovenstaande rekening te houden bij de verdere uitwerking en aanpassing van het wetsvoorstel regulering sekswerk.

Wij wensen u daarin veel wijsheid toe, om dit te kunnen doen in het belang van alle sekswerkers in Nederland, met het oog op een goede regulering, waarbij de menselijkheid niet uit het oog wordt verloren en uitbuiting van kwetsbare mensen zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Met vriendelijke groet,

Marja Sijpestein
Manager

Bijlage – enkele meer gedetailleerde vragen

Hoofdstuk 1 – algemene bepalingen

- Wat wordt verstaan onder seksuele handelingen?
- Als het gaat om seksuele handelingen voor een ander, betekent dit dat ook webcamseks onder de wrs gaat vallen?
- Zo ja, hoe wordt dat dan vervolgens gecontroleerd? Controle op websites die middels een Nederlands hosting bedrijf online staan? Of door controle naar personen die een Nederlands IP adres gebruiken op webcamseks/live chat websites

Hoofdstuk 2 – prostitutie

- 2.2) Hoe worden nieuwkomers in Nederland gewezen op het feit dat ze een vergunning moeten aanvragen? Als men van buiten EU naar Europa komt mag men sowieso niet werken in Nederland? Hoe gaat men dat controleren voor sekswerkers. We zien nu veel sekswerkers die tijdelijk Nederland aan doen om wat geld te verdienen en dan weer op doorreis gaan.
- 2.5) Deze termijn van 2 weken gaat er voor zorgen dat veel personen dan alvast illegaal starten met werken. Sekswerk is voor sommige sekswerkers een laatste redmiddel. Als men dan 2 tot 4 weken moet wachten voor een vergunning ben je deze personen kwijt.
- 2.6) Bij weigeren van prostitutievergunning wordt er dan meteen adequaat door verwezen naar hulpverlening / jobcoach? Anders wederom groei van illegaliteit.
- 2.10) Kan een sekswerker ook meerdere telefoonnummers in de vergunning laten opnemen? Sekswerkers wisselen met grote regelmatigheid van telefoonnummer. Als ze dan steeds 2-4 weken moeten wachten op een nieuwe vergunning wordt het erg onoverzichtelijk